Pwyllgor Diwylliant - CC-17-01(p.1)

Dyddiad: 15 Tachwedd 2001

Amser: 2.00pm-4.30pm

Lleoliad: Canolfan Casnewydd, Casnewydd

Ymateb y WDA i Adolygiad Pwyllgor Diwylliant Cynulliad Cenedlaethol Cymru o’r Iaith Gymraeg

Mae’r WDA yn croesawu’r cyfle i roi sylwadau ar adolygiad y Pwyllgor Diwylliant o’r iaith Gymraeg. Gan mai’r WDA yw’r corff arweiniol ar gyfer datblygu economaidd yng Nghymru, mae ein hymateb yn canolbwyntio ar y cysylltiadau rhwng yr iaith a datblygu economaidd.

Yn hanesyddol, mae rhai wedi ystyried y Gymraeg yn rhwystr i dwf economaidd ac yn yr un modd, mae eraill wedi ystyried datblygiad a thwf economaidd yn berygl i ddyfodol yr iaith. Y gwirionedd yw y gall yr iaith Gymraeg a’i diwylliant fod yn gymorth i wella twf economaidd ac y gall twf economaidd gynorthwyo i gynnal a chynyddu defnydd yr iaith. Mae’r adolygiad yn gyfle i archwilio’r synergeddau hyn a thrwy hynny’n darparu ffordd ymlaen fydd o fudd i holl bobl Cymru (trwy gynyddu ffyniant) yn ogystal â chynorthwyo i gynnal a meithrin yr iaith.

Mae’r WDA eisoes yn gweithredu rhaglenni sy’n ceisio darparu nifer o’r mesurau amlinellir yn atodiad c. Gyda chymorth arian Amcan 1 mae’r WDA, mewn partneriaeth â Menter a Busnes, yn darparu cymorth i siaradwyr Cymraeg fentro, fel rhan o Raglen Entrepreneuriaid Heb Gynrychiolaeth Ddigonol.

Mae Cwlwm Busnes yn gyfleuster rhwydweithio rhithiol arloesol a rhagweithiol ar gyfer siaradwyr Cymraeg a gefnogir gan y WDA. Mae’n adeiladu ar rwydwaith o glybiau busnes cyfrwng Cymraeg a chronfa ddata gynhwysfawr o gwmnïau Cymraeg ddatblygwyd gan Menter a Busnes ac Antur Teifi. Dengys ymchwil annibynnol fod rhagor nag 80% o entrepreneuriaid newydd Cymraeg eu hiaith yn ceisio cefnogaeth busnesau eraill yn yr un sector a bwriad Cwlwm Busnes yw gwella’r cyfleoedd i siaradwyr Cymraeg rwydweithio drwy fynd i’r afael â’r rhwystrau o gyfathrebiaeth sâl a diffyg amser.

Mae’r Ffatri Fenter, gyllidir gan y WDA a ffynonellau Ewropeaidd, yn dechneg newydd a fydd yn darparu cyfleoedd i siaradwyr Cymraeg ifanc i gael blas uniongyrchol ar fenter am gyfnod penodol. Bydd cael profiad o entrepreneuriaeth ar sail dysgu gweithredol yn ymestyn gorwelion entrepreneuriaid Cymraeg potensial ac yn cynyddu nifer y rhai sydd fwyaf tebyg o ystyried ac ymwneud â gweithgarwch entrepreneuraidd yn y dyfodol.

Enghraifft arall o weithgarwch y WDA a gaiff effaith ar gymunedau Cymraeg yw'r gwaith parhaus ar bontio'r "bwlch digidol". I ddod i'r afael â hyn mae'r WDA, trwy Gymdeithas Wybodaeth Cymru, wedi bod yn allweddol i ddatblygiad nifer o raglenni fwriadwyd ar gyfer gwella hygyrchedd gwasanaethau a technolegau band llydan. Yn arwyddocaol, bu'r WDA â rhan allweddol ym mhrosiect Llwybr Strand 6. Ochr yn ochr â'r fenter hon, mae'r WDA trwy Gymdeithas Wybodaeth Cymru wedi comisiynu adroddiad annibynnol i edrych ar argaeledd a fforddiadwyedd gwasanaethau uwch delegyfathrebu band llydan yng Nghymru. Bwriad yr adolygiad oedd dynodi polisïau priodol i sicrhau fod Cymru'n medru manteisio ar y cyfleoedd economaidd a chymdeithasol ddaw yn sgil yr economi gwybodaeth seiliedig.

Ar nodyn mwy manwl, mae'r awgrym i ddatblygu partneriaeth rhwng yr asiantaethau sydd â'r gallu i gynnal ymchwil yn un synhwyrol (yn unol â thema Ymchwil a Datblygu atodiad c). Fodd bynnag, dylid hefyd ystyried rôl unrhyw uned Ymchwil a Datblygu arfaethedig yn y cyd-destun hwn.

I gloi, mae'r WDA yn gwbl gefnogol i'r cysylltiad rhwng y Gymraeg, diwylliant a datblygu economaidd. Mae drafft diweddaraf cynllun corfforaethol y WDA yn amlinellu'r berthynas gynhaliol sydd rhwng cwmnïau, eu cyflogeion a'r cymunedau y maent yn eu gwasanaethau ac yn gweithredu oddi mewn iddynt. Mae llwyddiant Cymru'n ddibynnol ar gystadleurwydd pobl Cymru a'u cymunedau, a'u cyfraniad tuag at ein cydweledigaeth.

Gareth Hall

Executive Director

Strategy Development